

VÝROČNÁ KŇAZSKÁ SPRÁVA

CIRKEVNÉHO ZBORU
ECAV MARTIN
ZA ROK 2019

Spracoval Mgr. Milan Kubík,
zborový farár, konsenior TuS

Načúvaj, ľud môj, môjmu poučeniu, nakloň si uši k rečiam mojich úst. Otvoriť chcem ústa k podobenstvu, pradávnych časov vyrozprávať deje, ktoré sme počuli a poznáme, a naši otcovia nám o nich rozprávali. Nezatajíme ich pred synmi, rozpovieme ich budúcemu pokoleniu, Hospodinove slávne skutky, Jeho silu, aj divy, ktoré urobil: Postavil v Jákobovi svedectvo a ustanovil zákon v Izraeli, o ktorom našim otcom prikázal, aby ho hlásali svojim synom. Aby vedelo o tom i budúce pokolenie; synovia, čo sa narodí, nech rozpovedia svojim synom, aby v Bohu skladali svoju nádej, na skutky Božie nezabúdali, ale zachovávali Jeho prikázania; aby neboli ako ich otcovia, to pokolenie odbojné a spurné, pokolenie, čo vrtkavé má srdce a ducha Bohu neverného.

Žalm 78,1-8

Príhovor k výročnej správe za rok 2019

Žalm 78,1-8

Milí konventuáli, bratia a sestry v PJK.

Tento žalm poznám už veľmi dlho. Zásadným spôsobom však prehovoril ku mne len pred pár rokmi pri jednom pohrebe. Pochovávali sme jedného nášho spolubrata a rodina mi namiesto životopisu a odobierky priniesla rodinnú kroniku, ktorú tento brat veľmi poctivo zapisoval. Bolo to nanajvýš zaujímavé čítanie. Nepísal len o rodine, ale aj o dedine, v ktorej vyrastal, o zvykoch, o starostoch a národných výboroch, dokonca aj o počasí a dedinských tragédiách a nešťastiach. Všetko sa tam vošlo. Zanechal ju ako odkaz pre svojich najbližších, deti a vnúčatá. Túto kroniku začal slovami práve tohto nášho žalmu. Načúvaj ľud môj, môjmu poučeniu, nakloň si uši k rečiam mojich úst.. nemyslím si, že chcel, aby tieto jeho slová boli pre ostatných ako nejaké sväté písmo, ale chcel ich upozorniť, aby si dávali pozor nato, čo generácie pred nimi už prežili. Uvedomil som si, aké dôležité je to pripomínať práve dnes, keď na minulosť pozeráme bez bázne a rešpektu, pohrdavo a neosobne, akoby nás dejiny, tradície a minulosť iba zbytočne brzdili. Ale práve posledné dva roky 2018 - 2019 boli rokmi v ktorých sme si pripomínali zlomové okamihy nášho národa i nášho CZ. Či to bola storočnica vzniku ČSR a Martinská deklarácia, či vznik kontroverzného vojnového Slovenského štátu dodnes s nádychom bolesti a hanby. Vyrozprávať minulosť sme sa snažili aj pripomienkou na udalosti Nežnej revolúcie vďaka ktorej sme aj včera mohli slobodne odvoliť a rozhodnúť o svojej budúcnosti. Či krásne pripravené spomienkové SB na vzácných seniorov turčianskych Otta Škrovinu a Jozefa Horvátha s peknou účasťou aj ich potomkov. Medzi nimi aj len nedávno nás opustivší Miloš Kovačka a Ján Žingor, ktorí nás o tom pohľade do minulosti, o tých naklonených ušiach k pradávny dejom ozaj veľa naučili.

Nemusíme ísť až tak ďaleko do histórie, aby sme si uvedomili, aká je minulosť dôležitá. Stačí sa ohliadnuť naspäť o pár krokov, pozrieť vedľa seba na to prázdne miesto milovanej osoby a ako radi si spomenieme na minulosť. Áno, najmä, keď sa stane takto osobná. Že ide o môjho manžela, manželku, syna.. a presne toto si bratia a sestry predstavujem, keď čítam slová tohto žalmu. Ide o niečo veľmi osobné. Prestavujem si Otca, okolo ktorého je zhromaždená rodina, nie len preto, že treba rozdeliť majetok, určiť úlohy a pôsobnosť, ale najmä odovzdať vieru v Boha. Pre Izraelcov toto odovzdávanie viery svojim potomkom bolo alfou a omegou viery. Takto si predstavovali večnosť. Viera, ktorá sa stala dedičným podielom. Odovzdávala sa najmä v kruhu rodiny. Bola vecou príbuzenských vzťahov. Nikto nesmel povedať, mne na viere mojich detí nezáleží. Alebo nech sa rozhodnú samé, keď vyrastú. To si nábožný žid nevedel ani len predstaviť. Mat' takéto deti, bolo znakom prekliatia a veľkým životným nešťastím. Veľakrát si túto biedu prešli s celým národom. Aj preto tak úzkostlivo žalmista volá: **Načúvaj**, ľud môj, môjmu poučeniu, **nakloň** si uši k rečiam mojich úst. **Otvoriť chcem ústa** k podobenstvu, pradávnych časov vyrozprávať deje, ktoré sme počuli a poznáme, a **naši otcovia** nám o nich rozprávali. **Nezatajíme ich** pred synmi, rozpovieme ich **budúcemu pokoleniu**.

Vnímam tieto slová ako veľké Božie pozvanie pre náš CZ. Pre našu budúcnosť. Nám nesmie byť jedno, ako naše potomstvo bude vyrastať vo veciach viery v Boha? Ako budú rozumieť Písmu a základom kresťanského života? Ako si zamilujú cirkev a spoločenstvo viery? Čo urobia s konfirmačným sľubom.. a to všetko sa má diať spolu. Okolo jedného stola, v jednej kostolnej lavici. Veľkým požehnaním sú pre nás v tomto smere rodinné SB. Tam sa uskutočňuje tá zvláštna výmena pradávnych časov vyrozprávaných dejov a podobenstiev. Možno to trochu podceňujeme a hovoríme, že človek najprv tomu musí porozumieť a potom ho to bude baviť.. Takto niektorí ukradli krst a milosť aj tým najmenším. Ale dobre si pamätám ako som cez kázeň pána farára Jána Štancla, alebo jeho manželky Zuzky ako malý chlapec tam hore pri organe vyzivoval každú nedel' večer. Nepamätám si ani jednu kázeň. Ale to čo si pamätám je vôňa tohto nášho kostola. A keď som v roku 2008 potom prijal vaše pozvanie, cítil som sa ako doma. Jeho lustre a obrazy na ktoré som sa s údivom pozeral mi to všetko pripomenuli. A som vďačný, že mnohí z vás už to takto prijali a vedia, aké dobré je, keď sa na viere v Boha zúčastňuje celá rodina. Dokonca aj tí najmenší, ktorí nás často vyrušujú a nám tú vzácnu a presvätú chvíľu s Pánom takto spestrujú. Ale takto to má byť.

Stojíme pred veľkou úlohou, my rodičia a starí rodičia. Doviessť naše deti a vnúčatá ku Pánovi Ježišovi Kristovi. Nepustiť ich do sveta, ani na školu, ani nikde skôr než si naklonia svoje uši a srdce ku slovám spásy a nádeje. Viem, že v rodine to je najťažšie. Ale Boh nás nepovoláva do ľahkých úloh. Chce to viac odvahy, obete a poslušnosti. Ved' čo povieme napríklad vnučke, keď na konci zostane stáť a sa na nás pozerat' cez bránu kráľovstva nebeského s nemým pohľadom, v ktorom bude ale výkrik, prečo si mi o tom nepovedala, prečo si ma k tomu nevedla, prečo si mi to zatajila? Povedz jej to teraz. Pozvi svojho manžela dnes k Bohu...

Máme čo robiť bratia a sestry, aby sme aspoň týchto pár veršov nášho žalmu v roku 2020 naplnili. Nech nám v tom Pán Boh pomáha. Amen.

VECI, KTORÉ NÁS V ROKU 2019 OPĀŤ TEŠILI

- S láskou pripravované bohoslužobné príležitosti s peknou účasťou a atmosférou.
- **Pokračujúca ekumenická spolupráca** pri modlitebných stretnutiach s rím. a gréc. katolíckou farnosťou a CASD. Mesačné modlitebné stretnutia za mesto Martin – **modlitby za Martin**.
- **Pretrvávajúca dobrá spolupráca s mestom** Martin a ďalšími inštitúciami v meste (MS, TKS..)
- **Krsty** v rámci SB. Najmä váš prístup a prijatie tejto aktivity, hoci neraz je to na SB aj vyrušujúce.
- **Večera Pánova** – VP stále pekný záujem najmä pri veľkých, tzv. procesuálnych VP.
- Pekná bohoslužobná práca v **Domovoch sociálnych služieb** (DSS Medik M a Ladoveň).
- **Spolupráca s ESŠ**, najmä cez učiteľov ev. náboženstva a spirituálov pri príprave SB.
- **Rodinné SB** vždy druhú nedeľu v mesiaci. Skvelý prípravný tím, dobrá atmosféra, pekný počet (aj do 90) detí, rovnako pekný počet rodičov. Priemerná účasť na SB 400 duší.
- **Práca s konfirmandami** – sústredenie s rodičmi a tábor, vianočné posedenia a zapájanie sa do pomoci v CZ.
- **Biblické tábory** pre deti a mládež.
- **Stretnutia mužov pri raňajkách** v každú druhú nedeľu v mesiaci.
- **Stretnutia žien pri rannej káve** v každú tretiu nedeľu v mesiaci.
- Nezištná **služba pracovníkov zborovej diakonie**, po tretíkrát krásne zorganizovaný **seniorátny deň zborovej diakonie** v našom CZ a návštevnej služby, či stretnutia žien **Kružku ručných prác**.
- **Vystúpenia Zborového spevokolu** na SB, koncertoch a iných bohoslužobných podujatiach.
- **Martinský evanjelik**.
- **Hospodárenie v CZ. Pekné milodary a ofery a darcovstvo**. Finančné zbierky na pomoc.
- Tešíme sa aj z **celocirkevných vecí**. Voľby biskupov a nové vedenie je zaiste nádejou.

VECI, KTORÉ NÁS ZARMÚTILI ALEBO EŠTE STÁLE TRÁPIA

- **Odchádzajúca stará generácia cirkevníkov**, po ktorých len obťažne hľadáme náhradu. V lete sme v jednom týždni vypravovali vzácných spolubratov, ktorí poctivo niesli mnohé úlohy a služby v tomto CZ. Odchod milého, vzácneho, múdreho a pokorného nášho brata doc. **Miloša Kovačku**, milovníka Slovenského národa, Evanjelickej a. v. cirkvi a zápasníka pre dobrú vec Kristovu budeme dlho pociťovať. Rovnako tak odchod niekdajšieho brata dozorca **Jána Žingora**, vynikajúceho kantora a cirkevného činovníka. Obidvom bratom, ich rodinám a blízkym sme vyjadrili vďaka aj prostredníctvom Martinského Evanjelika.
-
- **Neobsadené druhé miesto zborového farára**. Nejde len o zaplnenie miesta, alebo nejakej kolónky. Potrebujeme skúseného pracovníka pre prácu s deťmi a mládežou. Máme nádej, že sa to v septembri 2020 podarí.
  - Modlitebný život v CZ má svoju kvalitu, ale v roku 2019 sa nám nepodarilo zorganizovať ani jeden **modlitebný týždeň**. Je to výzva pre nasledujúci rok.
  - **Nebezpečenstvo komfortu, konzumného spôsobu života a duchovnej prázdnoty**. Zdá sa, že ide o trvalejší zápas, než sme si mysleli pred pár desaťročiami. Ak sa ľudia začnú oslobodzovať od materializmu, väčšinou je to útek do nebezpečných duchovných oblastí naturalistického

náboženstva. Svoj duchovný rast vidia napríklad v prechádzkach po lese, v stravovaní, v cvičení a kdeakej psychohygiene. Kristus je pre takéhoto človeka len jedna z mnohých alternatív. Máme ako cirkev čo robiť.

Plnenie uznesení CZ ECAV Martin za rok 2019:

Bohoslužobné:

- **Osobná angažovanosť pre vieru a evanjelizáciu** – pozývať blízkych, susedov, stratených evanjelikov k osobnej viere, na SB, k VP a k zodpovednosti za život v CZ. **Plní sa výzvou v chráme a na biblických hodinách..**
- Naďalej podporovať **stretávanie mužov a žien** pri Božom slove. **Trvá.**
- Pripraviť **stretnutie manželských párov** (prednáška, diskusia, spoločenstvo). **Nesplnené.**
- Uskutočniť aspoň jeden **večer pri káve** s aktuálnou témou. **Nesplnené.**
- Naďalej pokračovať v príprave **rodinných SB** v každú druhú nedeľu. **Plní sa.**
- Pripraviť slávnostné SB pri príležitosti spomienky na nášho kazateľa a seniora TUS Otta Škrovinu. (80. výročie smrti – máj 2019) a 200. výročie narodenia brata seniora Jozefa Horvátha. **Splnené.**
- Pripraviť **biblické tábory a víkendovky** pre mládež, deti a dorast v CZ. **Splnené.**
- Participovať a pomáhať BŠ pri letných aktivitách. **Splnené.**
- Pripravovať **ekumenické stretnutia** a rozvíjať aktivity aj týmto smerom. **Splnené.**
- Pripraviť výlet, alebo sústredenie zborového spevokolu. **Splnené.**
- Pripraviť stretnutie (vernisáž, prezentáciu, besedu...) pri **25. výročí vzniku Martinského evanjelika**. **Nesplnené.**
- Misijné pôsobenie CZ v CZ na Gemeri. **Trvá.**

Organizačné:

- Vytvoriť **funkčné výbory**, pre hospodárenie, bohoslužby a kultúru. **Trvá.**
- Prijatý plán postupnej systematizácie činností CZ. **Čiastočne spracované.**
- Vytvoriť spoločenstvo ochotných pomocníkov pri brigádach v CZ a ESŠ. **Trvá.**

Hospodárske:

- Naďalej vyhlasovať **mimoriadnu oferu** v prvú nedeľu v mesiaci. Konkretizovať jej použitie. **Splnené.**
- Osadiť **rampu na námestie** pred kostolom a elektronické otváranie hlavnej brány na námestí. **Čiastočne splnené.**
- Rekonštrukcia kúpeľne kostolníckeho bytu. **Nesplnené.**
- Pokračovať v rozhodnutí venovať z každej ofery **5% a dve ofery na rozvoj ESŠ**. **Plní sa.**

1. BOHOSLUŽOBNÁ ČASŤ

SLUŽBY BOŽIE (SB)

Žalmista v našom texte vyzýva k počúvaniu Božieho slova. *Načúvaj, ľud môj, môjmu poučeniu, nakloň si uši k rečiam mojich úst.* Nejde len o nejakú správu, alebo informáciu. Ide o posolstvo, ktoré má nielen jednotlivca, ale celý národ ochrániť pred záhubou a zabudnutím. Ide o akési duchovné dedičstvo, ktoré sa má odovzdávať ďalším pokoleniam. Nie je otázkou kníh a zmlúv, ale skôr vzťahov a spoločenstva, ktoré je ochotné vzájomne sa počúvať. Môžeme v tom vidieť aj obraz Bohoslužieb a biblického zdieľania. Cítiť tam ale aj ohromný familiárny nádych, atmosféru rodiny. Veď v slovách: *Nezatajíme ich pred synmi, rozpovieme ich budúcemu pokoleniu,* možno pozorovať otcov, ktorým nie je jedno, čo ich deti počujú a čím svoje srdcia neplnia. V tomto zmysle si musíme všimnúť snahu osloviť celé rodiny. Aj tento rok sme pripravili raz do mesiaca **rodinné SB**. Som vďačný celému tímu dobrovoľníkov a našich

pedagógov a duchovnej správkyni ESŠ za ich monumentálny prínos do tejto časti zborového života. Vyzerá to tak, že toto by mohol byť smer, ktorým by sa mali uberať SB v budúcnosti. Nie je to lacná náhrada vzácneho tradičného stvárnenia SB, ale ide o nové pochopenie a výraz liturgie slova a hudby, ktoré je zrozumiteľné novej generácii. Ukazovateľom je aj ich návštevnosť, ktorá je často o polovicu väčšia než na štandardných SB. Téma rodiny, ktorá ide za Kristom spoločne je

zaiste výzvou. Je potrebné v tomto trende pokračovať a aj týmto vás milí moji cirkevníci pozývam do zápasu o tým, ktorých máme najbližšie, o naše deti, o našich partnerov, o naše vnúčatá... V našom kostole sme mali možnosť počuť kázne brata dôstojného generálneho biskupa *Ivana Elka*, vznešeného brata seniora TuS *Mariana Kaňucha*, *Tomáša Germana* farára z Blatnice, *Mareka Szabooa* farára v Príbovciach, *Mariana Krivuša* farára z Vrútok, *Davida Daniela*, *Michaelu Kušnierikovou*, *Katarínu Valčovú*, *Michala Valča*, *Natáliu Kacianovú* a brata dozorca *Adriana Kaciana*. Potešili nás kázaním aj teológovia EBF UK v Bratislave *Martin Pagáč* a *Matej Trepáč*. Pravidelne kázali brat farár *Milan Kubík* a sestra kaplánka *Slávka Danielová*.

HLAVNÉ SB na hlavných SB sme sa stretli spolu 54-krát s priemerným počtom 227 duší (-29). **Ranné SB** v počte 49 (+5) navštívilo v priemere 74 duší (0). **SB na filiálkach** slúžime na Bystričke, v Dražkovciach a Diakovej. Opäť je potrebné poďakovať milým sestrám presbyterkám *Viere Brnovej*, *Eve Jesenskej*, *Vierke Šalagovej*, *Nadi Kondekovej*, *Viere Maršalovej*, *Anne Kohútovej*, *Darine Tupej* a *Anne Hlavňovej* za ich svedomitú pomoc a prípravu SB. **SB v UNM** – správa o tejto činnosti v časti zborová diakonia.

SB V DOMOVOCH SOCIÁLNYCH SLUŽIAB vykonávame najmä na DSS Ladoveň a DSS MedikM. Ide aj o pastorálnu prácu, ktorú popri oficiálnych SB neraz vykonávame. VP, ktorú prisluhujeme v tomto prostredí má pre ľudí pripravujúcich sa k odchodu mimoriadny zmysel. Stále čakáme na sestry a bratov, ktorí by ako laici pravidelne slúžili pri čítaní Božieho slova, návštevou, zaspievaním piesne a pod.. O potrebe tejto služby svedčí aj počet duší pri VP (471 komunikantov) v roku 2019.

BIBLICKÉ HODINY A ŠTÚDIUM BIBLIE. Biblia je zdrojom nášho náboženského poznania a prostriedkom viery v Boha, ktorému máme porozumieť. Žijeme v dobe biblického analfabetizmu. Nevieme zdravo

biblicky reagovať na duchovnú dezorientáciu tohto sveta. Preto by Biblické štúdium malo byť bežnou, rutinnou súčasťou nášho života s Bohom. Spoločne sme prechádzali témami Listu apoštola Pavla Efezským so sestrou kapláňkou a s bratom farárom sme spoznávali charakter Pána Ježiša Krista. Stretnutia sú príjemné, takmer vždy spojené s diskusiou, piesňami a modlitbami. Tešíme sa novým a mladým záujemcom. Stretli sme sa 29-krát s priemernou účasťou 15 duší. Pozývame aj ostatných.

SAKRAMENTÁLNE VÝKONY

KRST SVÄTÝ. V roku 2019 sme vykonali 62 (+7) krstov. Chlapcov bolo pokrstených 29, dievčat 27 a 6 dospelí.

Nedávno som bol krstený v Evanjelickom kostole v Martine a brat farár Milan Kubík ma poprosil, aby som stručne v pár vetách napísal, čo pre mňa znamená Krst svätý. Nie som si istý, či sa to vlastne dá opísať v krátkosti, pretože aby ste pochopili čo „konkrétne“ pre mňa znamená krst, museli by ste najprv spoznať mňa, ako osobu a potom si vypočuť môj príbeh o živote. Skúsím vám to aspoň opísať v tomto metaforickom znení. Krst je pre mňa odpoveďou na moje volanie. Podobný je tomu, ako keď malý kvietok rastie v zemi, kde skoro ani kvapka vody nedokáže cez húšťavu ostatných rastlín dotiecť, aby vyživila koreň a kvietok mohol rásť. Keby tá vlaha aj nejakou náhodou dotiekla až ku koreňu, tak by stále nemal dostatok svetla, lásky, vyživenej pôdy (ľudí a priateľov) ani tej vlahy na prežitie. Tak som ako malý zlomený kvietok volal o pomoc. Zdvihol ma ten najväčší a najlepší Záhradkár. Vytrhol ma z tej suchej zeme. Ošetril a vyživil ma, podoprel moje lístky a ošetril zlomeniny. Presadil ma do svojej zeme. Krst teda pre mňa znamená radosť, potešenie a záchranu... A On vás presadí do zeme, kde sa o vás bude s láskou starať. Božia Láska je kľúč, to majte vždy na pamäti.

S pozdravom a modlitbou v srdci Slavomír Vartiak.

VEČERA PÁNOVA. VP prijalo **3814 komunikantov (+92)**. V chráme 3337, doma 6 a v DSS, UNM 471 duší. V roku 2020 bude potrebné obnoviť VP po SB.

BENEDIKTÓRNE VÝKONY A MISIJNÁ PRÁCA

SOBÁŠE. V roku 2019 bolo v našom zbore uzatvorených 13 (-5) sobášov. Z toho 3 boli čisto evanjelické. Sobášom predchádza pastorálna príprava.. Sobáše vykonával najmä brat zborový farár, ďalej sestra zborová kapláňka a tiež sestra školská spirituálka, ako aj bratia farári z okolitých CZ. O týchto náležitostiach sa vedie dokumentácia.

POHREBY. Pochovaných v nádeji večného života bolo 54 zosnulých, z toho 20 mužov a 34 žien. Pohreby majú neraz misijný charakter. Farár často pri pohrebe zosnulého spoznáva celú rodinu. Aj modlenie na SB má svoj význam a neraz sa stane, že práve po pohrebe začne rodina žiť zborovým životom. Je to obrovská milosť od Boha pre nich aj pre nás. Mali by sme si ich všímať, prihovoriť sa im a pozvať ich k Pánovi Ježišovi Kristovi. Ako som aj v predchádzajúcej správe podotkol: Nedajú sa prehliadnuť. Sedia v smútku a v smútočnom odeve. Aj toto je súčasť povolania, ku ktorému nás Pán volá.

Predovšetkým chcem vysloviť veľkú vďaku, že pohreb mojej maminky, Ľudmily Gerykovej, mohol byť práve v „jej“ kostole. Bola som dieťa, ale nezabudnem nikdy, aké obrovské problémy robili predstavitelia minulého režimu môjmu ockovi za to, že si dovolil pochovať svoju matku práve cirkevným obradom z chrámu Božieho. Nieslo sa to roky v jeho „kádrových materiáloch“... Zlá doba to bola.

Teraz bolo všetko jednoduché. My – ako rodina – sme ani minútu nezaváhali, aby sme naplnili maminkine želanie a požiadali Vás o rozlúčkový obrad z nášho evanjelického kostola. Obrad v kostole patrí k nej tak prirodzene a bezpodmienečne. Veď je v dnešnej dobe veľmi vzácné, keď človek prejde krstom, svadbou i poslednou rozlúčkou v tom istom Božom chráme. Veď kde inde dokáže človek tak intenzívne precítiť slová, hudbu organu i ticha ako práve v kostole? Chrám Boží pomáha väčšmi vnímať vzájomnú lásku a úctu, skutočné hodnoty, pokoru, spolupatričnosť, jednoducho - blízkosť...

Obrovská vďaka za nezabudnuteľnú rozlúčku s ňou.

Ivica Libičová, dcéra

MODLITEBNÝ ŽIVOT. Sme vďační za dar modlitby a aj zato, že máme stálych, trpezlivých a mocných modlitebníkov. Títo sa pravidelne stretávajú v týždni v **utorok** o 16,00 h a v **nedelu** o 9,30 h pred hlavnými SB. Tieto stretnutia vedú brat *Daniel Šido* a *Jaroslav Karásek s manželkou Evkou*. Viem, že každodenná modlitba je pre mnohých z vás úplnou samozrejmosťou. V jednej mládežníckej piesni sa spieva: *kdo na kolenou klečí, vidá dál*, a chce byť pozvaním, aby sa naše plány rodili nie v našich hlavách, ale aj v našich srdciach a pri rozhovoroch s Bohom. Ste srdečne pozvaní aj ostatní. Veľmi peknou príležitosťou k modlitbám sa stáva **Noc modlitieb**. Pripravila ju sestra kapláňka. Počas tejto noci na bielu sobotu sa vystriedalo tak do 40 modlitebníkov. Pravidelnými sa stali aj **modlitby za mesto** Martin. Konajú sa raz za mesiac už na stabilnom mieste v zasadačke mestského úradu. Vďaka Primátorovi mesta Martin Jánovi Dankovi.

Vo svojej knihe Moc modlitby ženy Storie Omartian píše: Vzťah s Pánom Bohom, ktorý chceme dosiahnuť a bez ktorého nemôžeme žiť, nevznikne len tak. Musíme ho neustále hľadať, modliť sa zaň, živiť ho a nadovšetko si ho vážiť. V tomto spoločenstve máme priestor na zdieľanie sa pri Božom slove a slúžiť modlitbou pre druhých, ktorí to veľmi potrebujú. Potešíme sa každému novú bratovi, či sestre.

Danka Balková, člen modlitebnej skupinky

PRÁCA S MLÁDEŽOU A DORASTOM. Rok 2019 bol pre našu mládež novou výzvou, keďže nám odišla veľká časť vedúcich na vysoké školy. **Vedenia** sa teda naplno ujali starší mládežníci Zuzana Dagmar Kubíková, Anna Magdaléna Hroboňová, Marta Hulcová, Max Bobrovský, Lukáš Bahurinský, Jozef Sopoliga, Jakub Morgoš a Naďa Bukovinská. Už ako tradične, školský rok sme zakončili opekačkou a posedením vo farskej záhrade. V auguste sme absolvovali **tábor** na krásnom mieste v Liptovskom Trnenci. Bol to požehnaný čas strávený pri hrách, prechádzkach, rozhovoroch no najmä pri Božom slove. Boli sme veľmi radi, keď sme videli ako sa mládež rozrastá a do tábora sa prihlásilo veľa nových mladých. Spolu s nami vedúcimi nás bolo 25. So začiatkom školského roka sme naplno odštartovali

pravidelné stretnutia mládeže v sieni a v klube, každý piatok o 17:30. Jednotlivé mesiace sa niesli v rozličných témach. Prvou z tém bola služba. O svojej službe nám prišli porozprávať pani kapláňka Slávka Danielová, Natália Kacianová, Martin Uhrin a pán farár Kubík. Výnimočná bola pre nás aj mládež o misii v Indii, o ktorej nám prišli porozprávať manželia Valčovci. Indiu nám doniesli aj ochutnať, keď pre nás pripravili rôzne dobroty. V novembri sme sa vybrali na festival Godzone tour do Žiliny. Pred Vianocami sme mali netradične „cestovateľskú“ Mexickú mládež,

kde nám Katka Mrázová prišla porozprávať jej ročné skúsenosti o živote a spoločenstve v Mexiku. Milan Bruncko ml. sa s nami podelil o jeho postrehy paralel v príbehoch starej a novej zmluvy. Na **Vianočnej mládeži** sa nás zišlo najviac. Pozvali sme starých mládežníkov a konfirmandov a spoločne sme strávili

čas pri výklade Gabiky Kubíkovej, pána farára Kubíka a manželov Martonovcov. Po mládeži sme spoločne zdobili stromček a postavili sme Betlehem. Po Vianociach sme sa stretli pri témach emócií. Preberali sme vždy jednu negatívnu emóciu ako hnev alebo urazenosť, a snažili sme sa hľadať a transformovať túto negatívnu emóciu na pozitívnu reakciu a postoj, ktorý je dobré zaujať, ako sebaovládanie alebo odpustenie. Témy emócií viedli Anička Hroboňová a Milan Bruncko. December sa niesol aj v znamení príprav víkendovky pre konfirmandov a mládežníkov v Mošovciach. Veľká vďaka patrí všetkým hosťom ktorí nám na našu mládež prišli rozprávať, najstaršiemu vedúcemu Milanovi Brunckovi a pánovi farárovi, ktorý nás vedie, vždy poradí a povzbudí.

Naďa Bukovinská

Besiedka - správa za rok 2019

V roku 2019 sa **besiedka** stretávala každú nedeľu okrem nedeľ, keď boli rodinné služby Božie a počas letných prázdnin, v budove starého gymnázia. Spolu sme sa na nedeľných besiedkach stretli 30-krát, s priemernom účasťou detí od 10-20. Od septembra 2018 sme besiedku rozdelili na 3 skupiny: predškolská, školská (roč. 1-4) a dorast (roč. 5-8 a vyššie) a myslím si, že to bol veľmi dobrý krok, nakoľko sa deťom môžu učiteľia besiedky venovať primerane veku. Vďaka patrí všetkým učiteľom besiedky, ktorí sa s nadšením, ochotou a dôsledne pripravovali na každú hodinu. Boli to: Janka Farbáková, Alenka Hulejová, Hanka Kovaľová, Zuzka Kubíková, Zuzka Kubíková ml., Milan Bruncko a Ivka Sopúchová. Veríme, že v tomto spôsobe vedenia besiedky budeme môcť pokračovať aj v ďalších rokoch, aby si každé dieťa našlo priestor, kde sa bude dobre cítiť, a kde bude počuť o Pánovi Ježišovi v jazyku, ktorému rozumie. Chceme i naďalej povzbudiť rodičov, starých rodičov a krstných rodičov, aby svoje deti, vnúčatá, krstné deti na tieto nedeľné besiedky privádzali. S radosťou sa deti zúčastňujú na **Rodinných službách Božích**, ktoré sa konajú raz do mesiaca počas školského roku. Tešíme sa zo všetkých detí a rodičov, ktorí na tieto SB prichádzajú. Detská besiedka si pripravila **program** cez

veľkonočné aj **vianočné** sviatky vďaka vedeniu manželom Lisým.

Zorganizovali sme **Letný detský biblický tábor** – v dňoch od 15.-19.7.2019, na ktorom sa zúčastnilo 79 detí a 33 pracovníkov s deťmi. Za ich službu a ochotu im veľmi pekne ďakujeme. Téma tábora bola: **„Pátrači na stope“**. Zakončili sme ho spoločnou párty spolu s rodičmi

detí, kde vystúpili s malým programom. 21.7., v nedeľu, potom deti v hojnom počte spolu s niektorými vedúcimi vystúpili s piesňami a programom aj na SB. 30. novembra zorganizovala detská besiedka po ročnej pauze opäť **Adventné vence**. Táto akcia sa uskutočnila v aule Biblickej školy, za čo Biblickej škole

veľmi ďakujeme. Zišlo sa asi 25 rodín (okolo 100 ľudí, dospelí a deti) a ozdobilo sa 50 vencov. Kým v aule sa ozdobovali venčeky, vo vedľajšej triede mali deti možnosť vyrobiť si nejaké milé, jednoduché ozdôbky týkajúce sa vianočných sviatkov. Tešíme sa z tejto aktivity, chceli by sme, aby sa podobne zopakovala aj v budúcom roku. Ďakujeme všetkým, ktorí sa podieľali na organizácii.

Učitelia nedeľnej besiedky sa stretli počas roka 2019 6-krát na pracovných a plánovacích stretnutiach.

Budeme veľmi radi, keď budú členovia CZ – rodičia, starí a krstní rodičia, deti prinášať na besiedku, dorast, resp. na aktivity, ktoré bude či už besiedka alebo cirk. zbor pre deti organizovať.

Potrebná je tiež každá ochotná ruka, každý ochotný človek. Všetci, ktorí by chceli pomôcť, sú vítaní. Veríme, že deti sú podstatnou súčasťou a svedectvom živého CZ.

„Nezachytenou“ skupinou sú deti, mladí ľudia, vo veku od 11-15 rokov, pre ktorých by sme tiež v budúcnosti chceli vytvoriť akúsi platformu, kde by sa mohli stretávať. Takisto rozmyšľame o zorganizovaní dorastového letného tábora – potrebujeme však ochotných a oduševnených ľudí, ktorí tejto vekovej kategórii rozumejú a chcú im poskytnúť priestor. Prosíme o modlitby a Božie oslovenie všetkých, ktorí by mali záujem.

Ďakujeme za všetky modlitby, ktoré sú našou veľkou posilou a pomocou; cítime ich účinky a požehnanie.

Chcem sa srdečne a úprimne poďakovať všetkým učiteľom, pomocníkom, rodičom, priaznivcom za ich prácu, podporu, nadšenie, cenné rady a povzbudenie, za doterajšie modlitby a akúkoľvek pomoc pre našu besiedku. Vkladáme sa do Božích rúk – túžime sa stať pravdivými a vernými svedkami Božej veľkej milosti prejavenej v Pánovi Ježišovi Kristovi.

Za nedeľnú besiedku – S. Danielová

Každú nedeľu pravidelne privádzame naše dve dcéry na besiedku kde je pre ne prichystaný bohatý program. S manželom žasneme nad tým aké obrovské nadšenie zažívajú pri budovaní vzťahu k Pánu Bohu formou modlitieb, príbehov, piesní a rôznych tvorivých aktivít. Besiedky sú pre ne veľkým obohatením v rozvíjaní sa v duchovnej oblasti, láskavosti, priateľskosti, dôvery a trpezlivosti. Čo sa odzrkadľuje v každodennom správaní. Toto úžasné miesto si obľúbi každé Božie dieťaťko. Veľké ĎAKUJEM patrí všetkým, ktorí sa podieľajú na besiedke.

Danka Tabačková, maminka

VYUČOVANIE NÁBOŽENSTVA. V školskom roku 2019/2020 sa vyučuje na 5 základných štátnych školách (ZŠ Dubčeka, Hurbanova, Mudroňova, Nadi Hejnej a na Bystričke), kde je dokopy 84 (+15) žiakov a na 4 štátnych stredných školách (Gym. V.P.Tótha, SPŠ, OAMT a Gym. J. Letricha, kde máme spolu 38 (+6) žiakov. Vyučujú pedagógovia: *Ružena Jurisová, Roman Valanec, Slávka Danielová a Milan Kubík.* Vyučuje sa podľa platných osnov ECAV.

ESŠ MT tento odstavec by si zaslúžil osobitnú kapitolu. ESŠ je dôležitou inštitúciou pre rast viery a lásky k nášmu Pánovi JK. Je dieťaťom nášho cirkevného zboru, ktoré však už dorastá do svojej dospelosti. V mnohých aktivitách už predbehlo svojho rodiča. Keď urobíme SB v našom kostole pre žiakov a nebudaj aj pre rodičov, tak je potrebné urobiť dvojo-trojo SB. Na škole pôsobia dve spirituálky – školské farárky, ktoré sú veľkou oporou tejto práce. Náboženský život na škole je integrálnou súčasťou vyučovacieho procesu. Žiaci začínajú každý deň biblickým zamyslením a modlitbami. Táto škola by mala byť pre náš CZ omnoho väčšou témou. Mali by sme sa pýtať: ako môžeme pomôcť, viac tieto témy na našom námestí spojiť a hľadať styčné body.. veď tohto roku počet žiakov prekročil 750. Modlíme sa za tieto nádeje. Na ESŠ učia náboženstvo *Natália Kacianová, Jana Bosáková, Tomáš Gulan, Katka Froľová, Ľuboš Froľo, Milada Sopoligová, Daniel Beňuch, Marian Krivuš, Milan Kubík a ďalší.*

Vzťah, ktorý pretrvá pätnásť rokov, je možné nazvať putom. Za takú dobu prejde obdobiami spoznávania, nadšenia, lásky, rutiny, radostí i sklamaní. Pätnásť rokov spoločných zážitkov, radostí a skúseností vytvorí pevnú väzbu. Evanjelická spojená škola vyrástla spolu so spolužiakmi nášho Frederika. Od prvých písmen a obrázkov v provizórnych triedach po maturitu v zrekonštruovanej budove plnej moderných učební. Hrátke trochu rebelujúcich rodičov, túžiacich dať svojim deťom iné, ako tradičné vzdelanie, pomohla vychovať múdrych a empatických mladých ľudí. Ľudí vzdelaných, humánnych, so vzťahom k umeniu, Bohu, k sebe samému aj blížnemu svojmu. A z nás všetkých, rodičov, učiteľov a našich spoločných detí vytvorila komunitu, ktorú spájajú krásne spoločné zážitky. Oslavy 20.výročia založenia školy, spojené s inauguráciou našich detí – maturantov ostanú jedným z najsilnejších a najpamätnejších momentov našich životov. Potvrdzujúcim spolupatričnosť a priateľstvo v celej komunite. Patrick nastúpil cestu staršieho brata po jeho maturite. Prváčik, ktorý sa môže oprieť o puto, vytvorené spolužiakmi staršieho brata ich učiteľmi a rodičmi. Skvelými ľuďmi...

Ing. Patrik Schwab

KONFIRMAČNÁ PRÍPRAVA. V roku 2019 bolo confirmovaných **26 duší** (+10), z toho 22 detí a 4 dospelí. Konfirmačná príprava prebiehala z knižiek *Verím a sľubujem* a vybraných kapitol z knihy *Svetlo – biblické histórie*. V prvom aj v druhom ročníku nateraz je spolu cez 40 detí. **Príprava pre dospelých** prebieha formou osobných stretnutí a biblického doučovania. Zisťujeme, že mnohí z vás nemajú dorobenú confirmáciu. V roku 2020 pripravíme hromadné doučovanie v podobe 5-7 stretnutí pre staršiu generáciu. Snáď sa nám to podarí. Boli by sme radi aj **spomienkam na confirmáciu**. Vždy to je pekná príležitosť. Konfirmačné vyučovanie vedú: sestra kaplanka *Slávka Danielová* a brat farár *Milan Kubík*. Konfirmačnú slávnosť plánujeme na nedeľu 17.5.2020. Bude jej predchádzať konfirmačná skúška a tiež osvedčené **celodenné sústredenie s rodičmi confirmandov**.

SKUPINKA SMÚTIACICH. Aj v roku 2019 sa v advente stretávalo päť sestier v **skupinke smútiacich**. Stretli sa šesťkrát. Posledného stretnutia sa zúčastnil už tradične aj brat farár *Milan Kubík* a sestra *Natália Kacianová*. Skupinku pripravuje a vedie naša milá sestra *Katka Plžová* už niekoľko rokov. Prajeme je veľa Božieho požehnania.

*Volám sa Eva Sumková a pred desiatimi mesiacmi zomrel môj syn. Napriek tomu, že bol postihnutý, nevedela som si život bez neho predstaviť. Vedela som, že ten čas príde a želala som si, aby odišiel skôr ako my, jeho rodičia, aby sme sa do konca jeho života mohli o neho postarať. Je veľmi ťažké zmieriť sa s úmrtím milovaného syna. Raz mi zazvonil telefón, ozvala sa *Katka Plžová* a pozvala ma na skupinku pre smútiacich. Pozvanie som prijala aj napriek tomu, že som nebola presvedčená o tom, že stretnutia mi pomôžu. Ale vďaka tejto skupinke som pochopila veľa vecí, stretla ďalších milých človečikov, ktorí tiež smútili. Boli to výborné stretnutia, ktoré mi dali veľa. Chcem sa poďakovať za túto možnosť veľkým*

ĎAKUJEM.

SPOLOČENSTVO RUČNÝCH PRÁČ. Január 2019 je 23. rokom, kedy na podnet nebohého brata farára J. B. Hroboňa na službách Božích, na základe biblického textu (Gal. 6, 2) boli vyslovené slová, ktoré sa stali základom vzniku spoločenstva sestier Krúžku ručných prác pri CZ v Martine. Spoločenstvo je živé, darí sa mu doteraz, 13 rokov pracuje pod vedením sestry Vierky Marečkovej. Ku koncu roku 2019 spoločenstvo tvorilo 19 sestier. V priebehu roka sme sa stretli 35-krát s priemerným počtom 13 prítomných. Tento nižší počet je závislý od skutočného vysokého veku sestier. Náš priemerný vek je 77 rokov, z toho 3 sestry presiahli 90. rok veku svojho života. I napriek týmto uvedeným skutočnostiam sa v spoločenstve vytvárajú stále krásne ručné práce. Je to množstvo vyšívajúcich záložiek, dečiek, prestieraní, tabličiek a pánskych vyšívajúcich slovenských košiel. Sú nimi obdarovávané domáce i zahraničné návštevy, ktoré príležitostne zavítajú do martinského cirkevného zboru, ako aj žiaci ESŠ za prezentácie svojich kultúrnych programov pripravených pre toto spoločenstvo. Okrem tejto činnosti sú pravidelné stretnutia každú stredu, mimo sviatkov a prázdnin, zamerané aj na čítané Božie slovo, odriekané modlitby a spievanie duchovných piesní. Kyticou kvetov, vinšom a zaspievanou piesňou si uctíme každú jubilujúcu sestru. Živo sa zaujímate aj o tie sestry, ktoré sa v dôsledku vysokého veku pre chorobu a nepriazeň počasia už nevládzu zúčastňovať pravidelných stretnutí. Sme vďačné Pánu Bohu za dožitie staroby za Jeho milosť a ochranu, ktoré denne od Neho prijímame. Za toto všetko Mu ďakujeme denne v modlitbách. Svojou činnosťou Mu prinášame svoje veriace a kajúce srdce, obetujeme Mu svoju trpezlivosť a vôľu. Obetujeme sa Mu pokiaľ sú naše zdravie a sila ešte primerané nášmu veku. Drahý Pane ochraňuj nás i naďalej pomáhaj nám a zahŕňaj nás spokojnosťou a trpezlivosťou. Prosíme vypočuj nás a nalož podľa svojej vôle. Amen.

Za krúžok napísala Vierka Marečková

Každý týždeň v stredu sa teším na stretnutie spoločenstva sestier ručných prác, kde nachádzam v tejto hektickej uponáhľanej dobe chvíľu stíšenia pri Božom slove, ktoré je pre nás starších životnou potrebou. Túžime žiť zmysluplne a plnohodnotne v dobrých vzťahoch plných lásky, odpustenia a porozumenia so všetkými, ktorí sú okolo nás. Preto aj my obklopení zástupom svedkov odhodíme všetku príťaž a hriech, čo nás opantáva a vytrvame v behu, ktorý máme pred sebou (List Židom 12, 1). Pán nech požehnáva všetky práce, ktoré sú urobené s láskou a obetavosťou. Pane buď nám nablízku.

Od Darinky Valancovej

Áká hojná je Tvoja dobrotá, ktorú si odložil tým, ktorí sa Ťa boja, dokázal si ju na tých ktorí sa pred ľuďmi k Tebe utiekajú. Žalm 31, 20. Som jedna sestra z Krúžku ručných prác, teším sa na každú stredu, že sa môžeme stretávať Bohu na slávu a bližnému na úžitok. Začíname vždy s modlitbou, čítaním Božieho slova a nábožnou piesňou. Aj touto cestou milé sestry vás medzi nás pozývame. Naberte odvahu, neobanujete.

sestra ŽM

SPEVOKOL, HUDBA V CZ A KAPELA. Spevokol v roku 2019 viedla sestra farárka z Vrútok *Janka Bosáková*. Na SB v našom CZ sme poslúžili asi len 10 krát. Je to málo a bolo by dobré ak by spevokol viac pre hudobnú atmosféru v CZ robil. Hudba a piesne boli a budú súčasťou nášho duchovného rastu. Ak prestaneme Pána chváliť, tak prichádzame o obrovský benefit a zážitok viery. Viem si predstaviť, že by spevokol sprevádzal spev na SB. Určite by boli aj radostnejšie naše stretnutia. Inak sme zaspievali niekoľkokrát u rím-kat, ďalej:, Sučany – zjavenie KP mudrcom, poslúžili sme na SB vo Veľkom Slávkove a v Mošovciach – prehliadka spevokolov Turca a tiež sme

prispeli k slávnostnej atmosfére inštalácie brata generálneho biskupa Iva Eľka a biskupa ZD Jána Hroboňa vo Zvolene. Podarilo sa nám uskutočniť aj sústredenie spevokolu. Boli to krásne tri dni pod

Vysokými Tatrami vo Veľkom Slavkove. Toto sústredenie prinieslo svoje ovocie ako vo vzťahoch tak aj v spievaní. Aj v roku 2019 sme pripravili Adventný koncert. Každoročné krásna účasť svedčí o vašej priazni. Ďakujeme za prípravu *Andrejke Borcovanovej* a našej dirigentke, ako aj pomocníkom Karolovi Figurovi, Zuzke Kramárovej a iným vzácnym spolupracovníkom, bez ktorých by to nebolo možné. Počet členov spevokolu je okolo 40. Návčky bývajú pravidelné, najmenej raz

do týždňa. Ďakujeme všetkým podporovateľom. V tejto časti chceme spomenúť aj **hudobné stvárnenie SB** a bohoslužobných podujatí. Táto požehnaná služba je v rukách našich kantorov, ktorým aj touto správou srdečne ďakujeme. V roku 2019 to boli: *Štefan Husár, Olinka Vongrejová, Slávka Danielová, Lenka Kramárová a Martina Šuvadová* a tohto roku pribudla aj pani učiteľka *Renátka Hrkútová*. Do tejto časti je určite potrebné spomenúť aj **našu - školskú kapelu**, ktorá je pevnou a veľmi kvalitnou súčasťou najmä rodinných SB, činnosti EŠS a tiež stretnutí mládeže. Viedie ich pán učiteľ *Tomáš Gulán*. Ďakujeme všetkým jej členom.

Moje začiatky a pôsobenie v Martiskom spevokole. Náš spevokol je súčasťou cirkevného zboru a ja som jeho súčasťou. Dlho som túžila ako sa dostať do spevokolu, a ako sa hovorí Pán Boh mi to zariadil. Oslovil ma spolu sediaci v kostole Mirko Zachar a bolo to vybavené. Mám rada spev a čas ktorý trávim na nácvikoch krásnych piesní, ale aj pri speve na rôznych liturgických príležitostiach je pre mňa veľkým požehnaním. Stretávame sa každú stredu s dirigentkou Jankou Bosákovou, kde spolu s ostatnými spevokolistami cítim aj prítomnosť Ducha Svätého. Spievame na slávu Božiu v našom kostole, ale aj v iných cirkevných zboroch. Som úprimne vďačná za nové možnosti, nové vzťahy, ktoré sa vytvárajú v spevokole. Pre mňa je spevokol pridaná hodnota v cirkevnom zbore, ktorá ma povzbudzuje vo viere v Pána Boha.

S pozdravom Ing. Mária Mikolášová

ZBOROVÁ DIAKONIA. Zborová diakonia je účelové zariadenie cirkevného zboru ECAV na Slovensku so sídlom v Martine. „Kto vďaka obetuje, ten ma ctí, tomu, kto správnu cestou kráča, ukážem Božiu pomoc.“ (žalm 50, 23) Pán Ježiš veľmi jasne hovorí, že tí, ktorí sú napojení na Neho, môžu prinášať dobré ovocie. A aj všetci, ktorí slúžia v zborovej diakonii sa snažia byť dobrým svedectvom pre tento svet. Dobrovoľníci navštevovali bratov a sestry a zabezpečovali pomoc, na ktorú boli pre ťažký zdravotný stav odkázaní. O pravidelnosť praktickej pomoci sa starali 4 opatrovatelky v 5 rodinách, kde odpracovali 4453 hodín. Títo pracovníci v uplynulom roku zorganizovali už 4. Deň zborovej diakonie TuS. Na stretnutie prichádzajú sestry z okolitých zborov. Vzájomne sa delia o skúsenosti, ktoré získali počas služby. Tak ako sme sa na predchádzajúcom stretnutí dohodli, dni zborovej diakonie, budeme organizovať v duchu odkazu Alberta Schweitzera “Slúžiť a pomáhať predovšetkým skutkom,“. Na úvod stretnutia prítomných privítal Mgr. Marek Hrivnák, ktorý vyzdvihol dôležitosť konanej služby. Po tejto časti programu nasledovala odborná prednáška na tému „Sprevádzanie zomierajúcich“. Témy sa veľmi dôsledne zhostila PhDr. Bubeníková PhD. Účastníci stretnutia ocenili nielen odbornosť prednášky, ale aj cenné rady pri opatrovaní svojich blízkych. Vzájomné zdieľanie sa s problémami tých, ktorí sú naši bratia a sestry. V diakonickej práci chceme intenzívne pokračovať aj naďalej. Touto cestou ďakujeme

aj ochotným darcom. Nezabúdane ani na dobrovoľníkov, ktorí pravidelne usporadúvajú zbierky šatstva, potravín, školských pomôcok či drogérie. Naše poďakovanie patrí aj primátorovi mesta Martin, jeho poslancom a taktiež aj referentkám sociálnych služieb. Každý rok CZ pripraví nedeľu pre zborovú diakoniu. Počas sl. Božích boli predstavení a ocenení pracovníci diakonie. Náš svet potrebuje veľa dobrého ovocia, lebo len takéto ovocie dokáže skvalitniť a upevniť medziľudské vzťahy a k napredovaní Božiemu kráľovstvu na tejto zemi.

Za ZD sestra riaditeľka Lenka Taškárová

Volám sa Jarmila Weismanová a bývam v Bratislave. Moji rodičia boli Anna a Ján Sýkorovci, ktorí žiaľ už nie sú medzi nami. Svoje posledné roky trávili vo svojom byte v Martine na ul. A Kmeťa. Mama mala 86 rokov a otec nedožitého 96. Ozaj krásny vek. Zato, že sa dožili takéhoto vysokého veku má zásluhu naša p. opatrovateľka p. Blahová. Ako som už viackrát povedala moji rodičia stále odmietali ísť napr. do nejakého Domu seniorov. Jeseň života chceli prežiť doma a to sa im aj podarilo. Naozaj sme mali veľké šťastie, dar od Boha, že sme mali takú opatrovateľku, ako je p. Blahová. Keď mamina zomrela, zostal otec sám a myslela som si, že ho to položí. Na moje veľké prekvapenie otec ako keby ožil, začal chodiť denne na prechádzky a to ho naplňovalo veľkou radosťou a šťastím. Mal fantastický vzťah s p. Blahovou.

Vždy sa na ňu veľmi tešil. Starala sa o jeho hygienu, chodila mu pre obedy, robila nákupy, prala, varila, žehlila, upratovala, proste všetko. Sprevádzala ho po vyšetreniach, chodila k lekárom pre lieky. Ale hlavne mu robila spoločnosť a veľa, veľa sa rozprávali. Odchod otca ma hlboko zasial. Bol to veľmi dobrý človek. Naozaj opatrovateľku nemôže robiť každý. Pani opatrovateľka sa o oboch mojich rodičov postarala vzorne. Mali sme naozaj veľké šťastie, že bola u nás. Vždy som ju obdivovala. Práca opatrovateľky je nielen fyzická, ale aj psychická záťaž. Svoju prácu miluje a robí ju srdcom. Oboch rodičov mala veľmi rada. To, že p. Blahová bola u nás, beriem ako dar z nebies.

Jarka Weismanová (dcéra)

RAŇAJKY MUŽOV A MODLITBY ŽIEN. Nie je samozrejmosťou, aby sa v CZ stretávali osobitne muži a ženy. Ide ale o požehnaný spôsob štúdia Písma, ktorý takto tematicky zadený prináša nové momenty viery. Zároveň ale aj lepšie pochopenie manželského spolužitia, úlohy muža a ženy v rodinách. **Stretnutia mužov pri raňajkách** sú vždy v druhú nedeľu v mesiaci. Stretnutia prebiehajú v klube na fare. Vedú ich striedavo bratia presbyteri Ľuboš Frolo a Ivan Huťka. Stretnutia pri Božom slove sú obohatené spevom, svedectvami a diskusiou. Vrele odporúčam. Stretnutia trvajú od 7,00 h do 9,00 h. Nemenej zaujímavé sú aj **stretnutia žien pri nedeľnej káve** vždy v tretiu nedeľu v mesiaci od 8,00 h do 10,00 h. Stretnutia vedie sestra Katarína Froľová. Nebojte sa prísť.

Ako čítame v 133 Žalme: „Hľa, aké dobré, aké milé je to, keď bratia spolu bývajú!“, tak aj v roku 2019 sme si 2.nedeľu v mesiaci vyčlenili na stretávanie sa mužov nášho CZ. Je to vždy priestor na štúdium Božieho Slova, povzbudenie vo viere i v našich zápasoch, modlenie sa za seba i za potreby ľudí v okolí. Často z týchto modlitieb a rozhovorov vyplynula príležitosť na praktickú pomoc tým, ktorí to potrebujú. A samozrejme, vždy nás čakali aj chutné raňajky :) Hoci sa mi v uplynulom roku nie vždy podarilo prísť, rád chodím na tieto stretnutia. Potešíme sa tiež, keď sa naše rady rozšíria o ďalších bratov.

Milan Bruncko ml.

Je to čas, kedy môžeme spolu prosieť o Božiu milosť, blízkosť, novú silu a radosť. Ale aj pokoj a dôveru vnímať veci tak, že Pán nás neopúšťa ale nás sprevádza. Je to čas, kedy sa môžeme stíšiť pri čítaní Božieho slova. Zdieľať svoje starosti ale aj radosti. Naplňa ma to, že môžeme študovať bibliu hlbšie a medzi sebou sa zdieľať čo k nám cez slovo Božie hovorí náš Pán. A zároveň sa chcem poďakovať Katke Froľovej, že túto myšlienku aj zrealizovala. A tak nás ženy mohla spojiť pri modlitbe a Božom slove. Preto aj Vás milé sestry pozývam na naše stretnutia, aby ste sa ku nám pridali. Stretávame sa každú tretiu nedeľu v mesiaci. Nech Vás Pán požehnáva svojou milosťou a láskou.

Andrea Kubíková

KLUB MARTINSKÝCH ABSTINENTOV. Už sú to 3 roky, čo úspešne funguje náš klub Martinských abstinentov. Od 3. februára býva už klub každý pondelok od 17:30-19:30. Dôvodom je účasť okolo 30 ľudí na klube, a teda sme sa po dohovore s pánom farárom Milanom Kubíkom rozhodli pre klub každý týždeň. Všetci sme veľmi vďační za priestory na fare a ústretovosť. Konečne po takmer troch rokoch sme mohli ísť na víkendovú akciu mladých martinských evanjelikov, konfirmandov (v Mošovciach), a

tým aj niečo odovzdať. Sme klub otvorený aj pre verejnosť a keď sme pozvaní, tak prideme urobiť aj besedu. Problematika závislosti sa týka nás všetkých a nemôžeme sa tváriť ľahostajne. Aj pre nás abstínujúcich je dôležité robiť osvetu a byť nápomocní iným. Pomoc sme každý z nás dostali a je istý druh terapie zúčastniť sa na besedách. Jedna z našich novších členiek vidí klub takto:

Na A - klube sa stretávam s ľuďmi, s ktorými som na jednej lodi. Na lodi abstinencie. Ľudí mám rada a rada sa s nimi stretávam. Keďže som stratila v dôsledku mojej závislosti na alkohole veľa priateľov, bolo treba nájsť si nových. V A - klube som ich našla. A - klub znamená pre mňa slobodu. Slobodu v tom zmysle, že som sama sebou, A - klub mi dáva pokoj na duši. Pondelkové stretnutia sú pre mňa prioritou číslo jeden a urobím pre to všetko, aby to tak ostalo aj v budúcnosti. Klub je pre nás všetkých dôležitá súčasť doliečovania, lebo závislosť nie je chrípka.

Za KMA Peter Debnár predseda klubu 0918247179

OSTATNÉ STRETNUTIA A AKTIVITY S PRAVIDELNÝM STRETÁVANÍM. Futbal YMCA viedol *Igor Plž*, kalanetiku *Anna Borcovanová*. Naďalej sa pravidelne konali stretnutia rôznych menších skupiniek.

ZVLÁŠTNE A DÔLEŽITÉ UDALOSTI V SKRATKE. Táto časť chce čitateľom poskytnúť v stručnej podobe, čím všetkým sme v roku 2019 spoločne prechádzali. Bude súčasťou poslednej úpravy správy. Uverejňujeme ho pravidelne v Martinskom Evanjeliku.

- Nový rok 2019 sme začali slávnostnými službami Božími s Večerou Pánovou a kázňou na tému „Meno Ježiš nevybledne!“
- Dňa 19. januára sa v rímskokatolíckom kostole v Martine uskutočnili **ekumenické modlitby za jednotu kresťanov**. Vystúpil náš zborový spevokol a modlitbami a kázňou Božieho slova sprevádzali ev. farári a farárky z okolitých CZ.
- V roku 2019 sa k **Modlitbám za mesto** schádzame na Mestskom úrade.
- Dňa 28. januára sa konalo **stretnutie s novozvoleným primátorom Mudr. Jánom Dankom**. Na stretnutí boli účastní zástupcovia RKC, CASD, ECAV a organizátori stretnutí Modlitieb za mesto.
- Dňa 13. februára prebiehal v Žiline seminár 7 pilierov spokojného manželstva, ktorý sa konal v Diecéznom centre a zastrešovala ho Žilinská diecéza v spolupráci s Evanjelickým cirkevným zborom v Žiline.
- 19. februára sme mali výročné zasadnutie zborového presbyterstva.
- 21. februára sa k **pietnemu spomienkovému pochodu k pamiatke zavraždených Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej** pripojil aj náš CZ. Brat farár Milan Kubík s dekanom Kamilom Lieskovským posvätili a modlitbou odhalili pamätník týchto novodobých obetí za spravodlivosť.
- 2. marca sa spevokol a niektorí naši členovia cirkevného zboru zúčastnili na **Inštalácii najvyšších predstaviteľov našej cirkvi, ktorá sa konala v Evanjelickom kostole Svätej Trojice vo Zvolene**.
- 3. marca sa v rámci hlavných služieb Božích uskutočnil **výročný zborový konvent**, na ktorom odznali a boli prijaté: Výročná kňazská správa za rok 2018, správa revíznej komisie o vykonaní revízie účtovných dokladov za rok 2018 a uznesenia na rok 2019.
- 16. marca evanjelická a katolícka mládež z Martina vysádzala **spoločnú pamätnú lipu**. Miestom výsadby bola trávnatá plocha parkoviska v Jahodníckych hájoch pred chodníkom vedúcim do Múzea slovenskej dediny. Akciu posvätili brat farár CZ Martin a konsenior TUS Milan Kubík a brat dekan Kamil Lieskovský.
- **Rodinné služby Božie** sme mali 13. januára, 10. februára a 17. marca 2019. Ďakujeme všetkým, ktorí ich s láskou pravidelne pripravujú.
- 19. marca sa zástupcovia nášho cirkevného zboru s bratom farárom zúčastnili Seniorátneho presbyterstva v Žiline.
- 29. marca sa v chráme CZ ECAV Martin uskutočnilo slávnostné oceňovanie pedagógov pri príležitosti **Dňa učiteľov VD**.
- Dňa 30. marca sa uskutočnila jarná brigáda v našom CZ. Ďakujeme všetkým zúčastneným za pomoc.

- 31. marca v Biblickej škole náš cirkevný zbor hostil **delegátov CZ nášho seniorátu**, na ktorom nás pozdravil aj novozvolený dôstojný brat biskup Ivan Elko. Poďakovanie patrí všetkým ochotným sestrám a bratom, ktorí pomohli so zabezpečením občerstvenia.
- Členovia cirkevného zboru Martin sa v dňoch 3. – 7. apríla zúčastnili v Cirkevnom zbore Martin-Záturčie na evanjelizačnom projekte PRE TEBA 2019, ktorý pripravil slovenský organizačný tím v partnerstve s organizáciou proChrist Nemecko a Sliezskou evanjelickou cirkvou. Päť večerov naplnených bohatým evanjelizačným programom.
- **Celodenné konfirmačné sústredenie** s rodičmi konfirmandov 2. ročníka bolo 13. apríla.
- Dňa 15. apríla sa v martinskom evanjelickom chráme Božom uskutočnil koncert speváckeho zboru **CANTICA** s hosťujúcim zborom z Islandu Söngfjelagið.
- Z 20. apríla na 21. apríla prebiehala **NOC MODLITIEB** na tému „5 dôležitých otázok“.
- V dňoch 26. - 29. apríla náš cirkevný zbor **navštívili** bratia a sestry z partnerského cirkevného zboru Dobrého pastiera z mesta **Hoogeveen v Holandsku**.
- Dňa 5. mája sa uskutočnili v martinskom evanjelickom chráme Božom **slávnostné spomienkové služby Božie** pri príležitosti 80. výročia úmrtia významného martinského evanjelického kazateľa a váženého turčianskeho seniora **Otta Škrovinu** (18. 11. 1877 – 14. 5. 1939), staviteľa evanjelickej fary v Martine, cirkevného historika, publicistu, člena výborov Matice slovenskej a Muzeálnej slovenskej spoločnosti. Služby Božie boli spojené s výstavou dokumentov, prednáškou a čítaním z jubilentovho diela.
- **Slávnosť konfirmácie** sa uskutočnila dňa 19. mája. Konfirmačný sľub prijalo 23 konfirmandov. Skúška bola 18. mája v aule Biblickej školy.
- Dňa 19. mája sme sa zúčastnili **prehliadky spevokolov Turca**, ktorá sa uskutočnila v Mošovciach.
- **Biblická hodina na tému „Cesta do Libanonu“**, kde svoje zážitky porozprával žilinský evanjelický farár a senior Mgr. Marián Kaňuch, PhD. sa konala 13. júna.
- Biblickou hodinou konanou 20. júna na tému: „Cesta do Indie“ sprevádzali sestra farárka doc. PaedDr. Katarína Valčová, PhD. s manželom doc. PhDr. Michalom Valčom, PhD..
- Dňa 16. júna sa konali **Misijné služby Božie**, na ktorých kázal brat biskup Západného dištriktu Ján Hroboň.
- Rozhodnutím presbyterstva bola **ofera** z nedeľných služieb Božích konaných 23. 6. **venovaná Anetke Blahušiakovej** na liečbu a zdravotné pomôcky. Vyzbieralo sa 2000 eur.
- V evanjelickom Božom chráme sa dňa 20. 6. uskutočnil recitál absolventky druhého cyklu hry na klasickú gitaru zo ZUŠ Martin.
- V dňoch 30. 6. – 2. 7. prebiehalo stretnutie farárskych rodín v Tatranských Matliaroch.
- **Krátky rodinný tábor** sa uskutočnil v Račkovej doline v dňoch 3. – 7. júla. Zúčastnili sa ho rodiny s deťmi a užili si spoločné oddychové chvíle v prírode.
- Niekoľko našich cirkevníkov sa zúčastnilo na open air festivale SEMFEST, ktorý sa konal 4. – 7. júla v obci Lenka pri Tornali.
- **Dištriktuálny deň VD ECAV 2019** sa uskutočnil 14. júla v Poprade na tému: „SKRYTÝ POKLAD“, na základe biblického textu z 2 Kr 22,8 „Našiel som Knihu zákona v dome Hospodinovom.“
- Počas letných prázdnin sa v dňoch 15. – 19. júla uskutočnil **Biblický detský denný tábor** na tému PÁTRAČI NA STOPE pod vedením sestry kapláanky Slávky Danielovej.
- **Slávnostné služby Božie pri príležitosti storočnice oživotvorenia Matice slovenskej a spomienky na cirkevného dozorcú Dr. Jána Vanoviča** sa uskutočnili v Evanjelickom kostole dňa 4. augusta. Súčasťou kázne bol aj príhovor a pozdrav venovaný jubileu vzniku Spolku slovenských žien Živena v Turčianskom Svätom Martine.
- V dňoch 14. – 19. augusta sa v Liptovskom Trnenci uskutočnil, **letný mládežnícky tábor** pod vedením mládežníčky Zuzany Dagmar Kubíkovej, Aničky Hroboňovej a Jozefa Sopoligu ml. Pobytu sa zúčastnilo 25 mládežníkov a vedúcich.
- V dňoch 29. 8. – 1. 9. sa v Ľubovnianskych kúpeľoch uskutočnili **Misijné dni VD ECAV** na tému „DOBŘÉ VIDIEŤ“. Duchovný program bol pre všetky generácie a celé rodiny.

- Dňa 6. 8. **zomrel** náš milý, vzácny, múdry, a pokorný brat doc. **Miloš Kovačka**, milovník Slovenského národa, Evanjelickej a. v. cirkvi a zápasník pre dobrú vec Kristovu. Dôstojná rozlúčka s našim drahým bratom bola 12. augusta v našom evanjelickom Božom chráme. Kázal brat biskup Ján Hroboň, rozlúčkovú reč za odbornú a vedeckú verejnosť mal Július Vanovič a rozlúčkovú reč za kultúrnu obec mala Magda Vášáryová, životopis za rodinu predniesol domáci brat farár Milan Kubík.
- Dňa 15. 8. dokonal svoj životný beh aj vzácny náš bývalý dozorca CZ, veľký spoluorganizátor zborového života, človek dobrej, radostnej a prajnej povahy, obranca viery, podporovateľ myšlienky evanjelického školstva v Martine, milovník nábožnej piesne a ochotný organista a kantor Mgr. **Ján Žingor**. Posledná rozlúčka s našim drahým bratom bola 19. augusta v našom evanjelickom Božom chráme.
- Od 1. júna do 15. septembra prebiehala **zbierka školských pomôcok pre deti zo sociálne slabších rodín**, krízových centier a detských domovov. Zbierku organizoval Dom charity sv. Krištofa.
- **Slávnostné služby Božie VENI SANCTE** pri príležitosti začiatku školského roka, s požehnaním študentov, pedagógov a žiakov, sa konali 1. septembra.
- Od septembra začali brat farár Milan Kubík a sestra kapláňka Slávka Danielová s vyučovaním náboženstva na základných a stredných školách. Začali fungovať biblické hodiny, stretnutia mládeže a detské besiedky.
- **Sústredenie spevokolu nášho CZ** sa uskutočnilo v dňoch 13. – 15. septembra vo Veľkom Slávkove. Pobyt bol spojený s oddychovo – vzdelávacími aktivitami.
- Turčiansky seniorát pripravil 29. septembra **Seniorátne stretnutie detí**, ktoré prebiehalo v Turčianskych Tepliciach v základnej škole na Školskej ulici.
- Od októbra každú druhú nedeľu v mesiaci začali **rodinné služby Božie** a každý piatok konfirmačná výučba v školskom roku 2019/2020 pre konfirmandov 1. a 2. ročníka.
- 2. októbra bol v našom kostole v rámci **MARTINSKEJ HUDOBNEJ JESENE** koncert, na ktorom si na violončele zahral Jozef Lupták a na akordeóne Boris Lenko.
- Na Memorandovom námestí sa v dňoch 11. – 12. októbra konali **Dožinky**.
- 13. októbra sme vo vyzdobenom kostole v rámci služieb Božích **poďakovali za úrody zeme** a všetky Božie dobrodenia. Zaspievať nám prišla FSK MESTEČKO z obce Mestečko neďaleko Púchova.
- V evanjelickom kostole v Krpeľanoch 19. októbra bolo **seniorátne stretnutie mužov TUS**.
- **Koncert klasickej hudby** venovaný spomienkam na príchod českých učiteľov na gymnázium do Turčianskeho svätého Martina sa konal v našom evanjelickom kostole 25. októbra. Na organe hral Ján Hegeduš a na hackbrett Andrea Stračinová.
- V nedeľu 27. októbra sa na hlavných službách Božích uskutočnil **volebný konvent na voľbu biskupa Východného dištriktu**.
- „**Pamiatku reformácie**“ sme si pripomenuli na slávnostných službách Božích 31. októbra, po ktorých nasledoval koncert v rámci MARTINSKEJ HUDOBNEJ JESENE. Na organe zahral Marek Paľa a na trúbke Jozef Zimka.
- 1. novembra sme si v Dražkovciach, Diakovej, na Bystričke a 3. novembra v Martine na službách Božích pripomenuli **Pamiatku zosnulých**.
- 17. novembra sa pri príležitosti 235. výročia Pamiatky posvätenia chrámu uskutočnili **slávnostné spomienkové služby Božie**, na ktorých sme si pripomenuli aj 200. výročie narodenia vzácného brata **seniora Jozefa Horvátha**. Na službách Božích sa ďakovalo aj za **30 rokov slobody a demokracie** v našom národe. Po službách Božích sa na hrob seniora Horvátha položila kytica. Sviatočná chvíľa sa ukončila slávnostným obedom – Hostinou.
- 30. novembra sa rodičia s deťmi stretli v Biblickej škole pri **výrobe adventných vencov**. Akciu pripravila zborová kapláňka Slávka Danielová so spolupracovníkmi.
- 1. decembra sa na hlavných službách Božích uskutočnilo 2. kolo volieb biskupa Východného dištriktu.
- 1. decembra sa v našom kostole konal **benefičný koncert – PASTIERSKE VIANOCE**. Zazneli vianočné piesne a koledy v sugestívnom podaní ZAF Pohronci a Trio Sanguinis.
- Adventné večierne sme začali od stredy 4. decembra.

- 15. decembra sa v našom kostole uskutočnil **adventný koncert domáceho zborového spevoku.**

2. ORGANIZAČNÁ ČASŤ

KANCELÁRIE A ZAMESTNANCI CZ. Kanceláriu vedie sestra *Katarína Majerová*, ako administratívny zamestnanec. Táto práca má pre nás aj duchovný rozmer. Verím, že to tak cítite aj vy, ktorí využívate naše služby. Stále pracujeme na optimalizovaní nielen kancelária, ale aj CZ. S pomocou brata presbytera Dušana Kompiša sa to snáď podarí. Každá sféra tohto typu okolo nás zlepšuje spôsoby manažérstva a kvality. Cirkev nesmie ostať bokom, pozadu. Do tejto služby by mali byť zapojení aj dobrovoľníci. Na **plný úväzok**: *Katarína Majerová*. Na **dohodu**: *Nadežda Bukovinská* – koordinátor práce s mládežou. (od septembra 2019) **Dohoda**: *Jana Korcová* – účtovníčka a *Viera Masničáková* – mzdová účtovníčka. Kostolníci ako odplatu používajú služobný byt, garáž a ostatné priestory. Pravidelné pracovné stretnutia s modlitbou máme každý piatok a operatívne porady bývajú podľa potreby. Prajeme si v tejto práci veľa Božieho požehnania.

V kancelárii cirkevného zboru sa rád zastavím a to nielen vtedy, keď ma tam vedú pracovné povinnosti. Som vďačný za mnohé zaujímavé a obohacujúce rozhovory so vzácnymi ľuďmi, ktoré som na tomto mieste doteraz zažil. Vďaka mojej skúsenosti z pôsobenia v Evanjelickej spojenej škole a Nadácii kresťanského vzdelávania lepšie vnímam výnimočnosť a dôležitosť dlhodobej podpory cirkevného zboru pre misijné dielo Centra kresťanského vzdelávania. Súčasťou tohto diela je aj kancelária cirkevného zboru, kde môžeme okrem poctivej a zodpovednej administratívnej práce nájsť aj miesto prijatia, vypočutia, pochopenia a útechy. Ďakujem a teším sa na ďalšiu spoluprácu!

Mgr. Dušan Haško

SLUŽBA SESTRY KAPLÁNKY. Poctivá, zodpovedná a láskavá služba sestry kapláanky je Božím darom pre náš CZ. Isto to tak cítite aj vy, milí naši cirkevníci. Ďakujeme za jej rodinu, manžela Davida a vyprosujeme im od Pána Božie požehnanie. Má na starosti vyučovanie náboženstva, prácu s deťmi a koordináciu kantorskej práce. Slúži v DSS, UNM a v pastorácii CZ. Potrebovali by sme ešte aspoň jednu takúto výpomoc. Modlime sa za to, aby Pán Boh do Martina poslal posily.

PRESBYTERSTVO CZ. V roku 2019 sme pracovali v novom zúženom zložení 15+2. Vyzerá to tak, že sme urobili správny krok. Presbyterstvo je funkčnejšie a diskusie konštruktívnejšie. Budúcnosť aj vedie CZ je zrejme v menších kompaktnějších skupinkách, ktoré budú navzájom viac prepojené. Zborové presbyterstvo tvoria: *Daniel Borcovan, Viera Brnová, Mojmír Ďurík, Ľuboš Frolo, Slavomír Frolo, Petronela Husárová, Ivan Huťka, Ružena Jurisová, Dušan Kompiš, Michal Kubík, Ľubomíra Kušnieriková, Miloš Lisý, Lenka Taškárová, Viera Maršalová, Darina Tupá* a predsedníctvo *Adrián Kacian a Milan Kubík*. Potrebovali by sme posilu na fíliach Bystrička a Dražkovce. Presbyterstvo vykonáva úlohy vyplývajúce z konventu a vyšších cirkevno-organizačných jednotiek (COJ). Prosíme o modlitby, múdrosť. Chceme sa v roku 2020 viac venovať vízii CZ, vzdelávaniu presbyterov, ale zároveň poďakovať za požehnanú atmosféru najmä pri náročných uzneseniach. Zo stretnutí sa vedú zápisnice. Vďaka sestre zapísavateľke *Kataríne Majerovej* a bratovi *Danielovi Borcovanovi*.

Stať sa súčasťou presbyterstva bola pre mňa pocta, ktorej ani nie som hoden, lebo si myslím, že človek v takejto pozícii má byť osvedčený vo viere, ale zároveň aj životom skúsený a statočný. Najprv som sa tomu bránil, lebo aj určitý zrelý vek je zárukou dobrého výkonu tejto úlohy. Povzbudilo ma pozvanie pána farára Kubíka a aj to, že brat Adrian Kacian kandidoval za dozorca. Veľmi si vážim týchto dvoch vzácných a múdrych bratov a sú mi vzorom po duchovnej aj mnohých iných stránkach. Veľmi ma teší, že na presbyterstve chceme nielen udržiavať dobré a osvedčené veci v našom zbore, ale zároveň, chceme vyskúšať aj nové a náročnejšie výzvy, ktoré prináša starostlivosť o kresťanské spoločenstvo. Úprimne si prajem, aby sme sa pustili aj do tých najnáročnejších úloh a veľmi si uvedomujem, že my presbyteri máme byť čo najlepším príkladom v horlivosti za šírenie evanjelia a statočnom kresťanskom živote. Nech je nám Pán Boh radcom a pomocou.

Luboš Frolo, presbyter

SPOLUPRÁCA S ESŠ, BŠ A CCE. www.esmt.sk nádherným projektom spolupráce sú už spomínané rodinné SB, na ktorých program pre deti pripravujú učitelia so svojimi žiakmi. Zatiaľ len prvý stupeň a materská škola. Je pred nami úloha nájsť vhodný spôsob spoločných aktivít aj pre druhý stupeň a tiež pre gymnazistov. Má to byť výzvou pre vás bratia a sestry, ktorí správu, ktorú držíte v rukách dočítate až po túto stranu. ESŠ a tiež škola Biblická ponúkajú niekoľko programov, vzdelávacích aj zábavných, na ktorých by sme si určite našli niečo blízke a obohacujúce aj pre nás cirkevníkov. Viac na webovej stránke ESŠ a CCE. Pokračujú pravidelné spoločné pracovné stretnutia. Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým pracovníkom, zamestnancom, ale aj učiteľom ESŠ. Smer aj cieľ je dobrý, len vydržme v zápase oň. Pánu Bohu vďaka.

INŠTITÚT PRE ROZVOJ OSOBNOSTI A ĽUDSKÝCH ZDROJOV, O.Z. Toto občianske združenie podporuje prácu s deťmi a mládežou v našom CZ. Predsedníctvo a valné zhromaždenie tvoria: *Katka Skuhrová, Viliam Žingor, Skuhra, Zachar a Komiš.* Toto združenie s nami úzko spolupracuje, jeho členmi sú ľudia z nášho zboru a jeho aktivity podporujú našu prácu. OZ sa zaregistrovalo ako prijímateľ **2% dane**, ktoré môžete darovať pre náš cirkevný zbor. **Srdečne ďakujeme** za príspevky 2% z daní. V roku 2019 sme podporili Mládežnícky tábor ktorý sa konal v Liptovskom Trnenci 14.8.-19.8.2019 sumou 943,08 € a Letný denný biblický tábor „Pátrači na stope“ ktorý sa konal 15-19.7.2019 sumou 500 € Znovu len zopakujem, ak by sme boli dôslední a zodpovední, bolo by možno takto zaplatiť aj pracovníka pre deti a mládež.

Inštitút pre rozvoj osobnosti a ľudských zdrojov, o. z.

Sídlo: M. R. Štefánika 17, 036 01 Martin

Právna forma: Občianske združenie

Identifikačné číslo prijímateľa: 37978373

EVIDENCIA ČLENOV, SPRAVODAJ, WEBOVÁ STRÁNKA, MARTINSKÝ EVANJELIK, PREZENTÁCIA CZ A KRONIKA. Evidencia členov CZ je pod dohľadom Kataríny Majerovej. **Spravodaj** vydávame pre každé SB. Pravidelne sa v ňom uverejňujú oznamy a milodary. Uvažujeme aj o aplikácii pre telefóny, prostredníctvom ktorej by bolo možné listovať spravodaj, piesne a liturgiu. Je čoraz častejšie vás vidieť v kostole s telefónom v ruke a spievať spevníkové piesne. Možno to je budúcnosť nie tak vzdialená. Je potrebné sa správať ekologicky. Každý týždeň vytlačíme 350-400 listov papiera. **Webovú stránku** má v starostlivosti brat *Martin Šajdák, Miloš Lisý a sestra sekretárka.* Sme radi, že pre mnohých z vás sa stáva spolu so zborovým facebookom požehnanou súčasťou života s CZ. Zborový časopis **Martinský evanjelik** tohto roku prišiel ku svojej životnej križovatke. Odchod

Brata docenta Miloša Kovačku nás postavil pred rozhodnutie, kto povedie prácu šéfredaktora ďalej. Nie je jednoduché nájsť človeka podobných kvalít a výnimočnej povahy, oddaného služobníka. Pravdepodobne tento časopis updatujeme a vytvoríme nový formát, kde si miesto nájdú aj ESŠ a BŠ. Možno sa pretransformuje do digitálnej podoby, nevieme zatiaľ čo s tým. Pozývame vás do spolupráce. Každé číslo sa dostáva aj do rúk predstaviteľom a presbyterom nášho Dištriktu a Seniorátu a tiež aj okolitým CZ. Ďakujeme za starostlivú a systematickú prípravu celej redakčnej rade časopisu, osobitne *Milošovi Kovačkovi, Petrovi Ďuríkovi, Alžbete Stančevovej, Kataríne Pížovej, Jelke Borcovanovej* a bratovi farárovi *Milanovi Kubíkovi*. **Zborovú kroniku** s láskou dopisuje, dopíňa a obohacuje a každý dôležitý okamih zaznamenáva sestra *Alenka Farkašová*. Kronika je akoby výjazdový formát ukladania dát. Ale je to krátkozraký názor. Chytiť kroniku CZ spred 50 rokov a pozrieť fotky a spôsob písania má svoju hodnotu a výpoveď. Tešíme sa z toho, že táto forma zaznamenávania udalosti v cirkevnom zbore stále funguje.

ARCHÍV CZ, KNIHY, ČASOPISY A KNIŽNICA

Archív CZ: archív CZ svedomito vedie sestra Dr. Vierka Sedláková. V krátkosti zhrnieme jej prácu v roku 2019. Bol uložený archívny materiál do 20 krabíc. Boli skompletizované dokumenty k Evanjelickému gymnáziu. Vyhľadali sme, zdokumentovali a vytlačili asi 100 strán výročných správ Ev.a.v. cirkevného zboru v Háji. Preštudovaný bol a zaregistrovaný materiál seniora Otta Škrovinu v SNK a následná príprava komornej výstavy pri príležitosti spomienkových SB v Martine. Rovnakým spôsobom preštudovaný a pripravený materiál v LA SNK k výstave: Spomienka na sen Jozefa Horvátha. Všetky materiály sú dostupné v našom archíve.

Sme presvedčení že seniorátny archív by si zaslúžil dôstojnejšie priestory než v pivničnom priestore fary. Musíme v tejto veci spolupracovať s vedením seniorátu a tieto veci vyriešiť. Sestre Dr. Vierke Sedlákovej za túto prácu úprimne ďakujeme.

Odoberáme: Evanjelický posol spod Tatier, Evanjelický východ, Cestou svetla, Tvorba, Cirkevné listy, časopis Rozmer, Šumenie líp, Dúha, Křesťanská revue a rôzne iné zborové časopisy. Do **zborovej knižnice** neustále dopíňame nové tituly z teológie, náboženstva, histórie a filozofie i pomôcky pre výučbu, ako sú Biblické atlasy, mapy atď. Srdečne vás pozývame. Ďakujeme sestre *Helene Šajdákovej* za organizáciu knižného fondu v zborovej knižnici, ale aj na našej web stránke, za poriadok a starostlivosť. Knižnica je bohatá a tiež dávame do pozornosti aj ozaj kvalitnú knižnicu v Biblickej škole. Jedná sa najmä o cudzojazyčnú literatúru. Krásne sa budujú aj knižnice ESŠ. Ďakujeme všetkým, ktorí nás radi knihami obdarujete. Dávame do pozornosti aj predaj kníh v CZ, literatúru na každý deň, rôzne iné duchovné čítania pre osobné obohatenie a pobožnosti. **Azda len želanie a výzva, milí moji cirkevníci, viac čítajte!**

MIMOZBOROVÁ ČINNOSŤ ZBOROVÉHO BRATA FARÁRA. Brat farár je konseniorom TUS, členom seniorátneho presbyterstva a členom dištriktuálneho presbyterstva VDECAV na Slovensku. Je tiež predsedom rady školy pri ESŠ v Martine.

3. HOSPODÁRSKA ČASŤ

HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK V SKRATKE. Z rokov významných hospodársky prác a veľkých opráv bol rok 2019 oddychový. Pripravujeme sa tak na generálnu opravu nášho organu. Je po 40 ročnej prevádzke veľmi potrebná. Samozrejme urobilo sa množstvo malých opráv a úprav, investícií ako: namontovaná rampa, generálna oprava vežových hodín, pohonu zvonov. Pokračujeme v dlhodobom pláne v **obnove ozvučenia v kostole**. Za tieto práce chceme poďakovať najmä bratom *Tomášovi Gulánovi, Martinovi Šajdákovi, zvukárom Milošovi Lisému, Jankovi Drahošovi, Jozefovi Sopoligovi a Lukášovi Bahurinskému, Petrovi Rysulovi, Milanovi Tkáčovi, kurátorom Michalovi Kubíkovi a Ivanovi Huťkovi a tiež bratovi poddozorcovi Danielovi Borcovanovi* a ostatným ochotným bratom a sestrám pri brigádach a upratovaní. Bohu a ochotným darcom srdečná vďaka.

CELKOVÝ POHĽAD NA HOSPODÁRENIE. Rok 2019 bol po hospodárskej stránke pozitívny. **V konečnom bilancovaní sme obstáli v pluse o takmer 21 000 eur.** V roku 2020 budeme napriek tomu musieť zlepšiť tieto čísla a dostať ich zas o trochu vyššie. Súvisí to nielen s generálnou opravou organu, ale aj s budúcim programom **financovania cirkvi a duchovných**. Musíme sa ako CZ pripraviť na **samofinancovanie**. Potrebujeme zabezpečiť aj ďalší rozvoj aktivít CZ v podobe pracovníkov pre hudbu, deti a mládež, diakoniú... K tomuto pripravujeme s bratom dozorcom náčrt týchto zmien. Máme obrovské možnosti a musíme ich využiť.

PRÍJEM V ROKU 2019. Príjem CZ tvoria cirkevný príspevok (CP), ofery, milodary, urbár a dotácie z mesta Martin na výkon diakonie. Ofery v roku 2019 vzrástli o 1 500 €. Milodary zas poklesli o takmer 3 300 €. Celkový príjem bol 115 812,17 €. Chceme sa poďakovať všetkým láskavým a úprimným darcom, bratom a sestrám, že najmä pri rôznych výročiach viete podporiť svoj CZ.

FINANČNÁ POMOC PRE AKTIVITY ECAV V ROKU 2019 ZASLANÁ Z NÁŠHO CZ: Dištriktuálny príspevok 1 940,40 €; Seniorátny príspevok TUS 882 €; Seniorálna dobrovoľná ofera 100 €; Fond misie 100 €; Generálna podporoveň 04/19 50 €; Svetový luteránsky zväz 100 €; Fond vzdelávania 50 €; Generálna podporoveň 12/19 100 €; Účelová ofera na CZ Necpaly 06/19 150 €.

Aj v roku 2019 sme na podporu ESŠ v Martine venovali Nadácii Centra kresťanského vzdelávania 2 ofery z rodinných služieb Božích 948 € a 5% zo všetkých ofier v roku 2019 1 390 €. CZ v roku 2019 podporil Anetku Remišovú čiastkou vo výške 1 950 €.

CIRKEVNÝ ZBOR A DIAKONIA

PRÍJEM V ROKU 2019 CZ+D

Cirkevný príspevok	9 321,00
Milodary	25 232,40
Ofery	27 921,63
Výnosy (OS, opatr., dary)	28 657,99
Iné	24 679,15
SPOLU	115 812,17

Pokladňa CZ

Počiatočný stav	5 965,66
Príjem	72 379,21
Výdavok	75 833,25
Zostatok	2 511,62

Bežný účet CZ

Počiatočný stav	44 056,81
Príjem	95 826,76
Výdavok	72 072,04
Zostatok	67 811,53

Cenné papiere

Nákup	21 000,00
Úbytok za rok 2019	296,10
Zostatok	20 703,90

Príjem iné (len CZ) - sa skladá:

Príj.dary, mládež ,evanjel...	6 126,08
Dary na časopisy,knihy	2 296,20
Úhrada energií	1 400,00
Prísp.na dopravu	100,00
Účastn. táborov, konfirm.	5 286,50
Prepl. SSE, ZP	1 223,39
Urbariát	8 170
Iné milodary	76,98
SPOLU	24 679,15

VÝDAVKY V ROKU 2019 CZ+D

Kanc., PHM, duch.lit., akcie deti, dosp.	12 029,65
Spotreba elektr., vody	11 981,72
Opravy	1 871,57
Cestovné	80,29
Nákl. na reprezentáciu	6 814,34
Telefóny, poštovné, náhr. za ubyt. kapl.	8 355,18
Mzdy	33 387,22
Odvody, tvorba SF	13 716,88
Daň z nehnuteľnosti	792,41
Poistenie osôb, auta, popl. v banke	939,95
Senior, popl., GBU, odmena kapl. milodar ESŠ	4 920,40
Dary	3 834,35
Ostatné	299,11
Spolu	99 023,07

Celkový zostatok k 31.12.2019

pokladňa	2 511,62€
pokladňa zahraničná mena Kč	28,37 €
pokladňa zahraničná mena – Hrivna	4,38 €
bežný účet + diakonia.....	69 550,62 €
termínovaný účet	20 703,90 €
Spolu.....	92 798,89 €

Príjem v roku 2019 Diakonia

MsÚ za OS	24 310,99
Poplatky od klientov	3 662,00
Milodary na OS	685,00
SPOLU	28 657,99

Bežný účet:

Počiatočný stav	980,48
Príjem	7 097,00
Výdavok	6 383,89
Zostatok	1 693,59

účet mesto Martin

Počiatočný stav	46,75
Príjem	24 360,72
Výdavok	24 361,97
Zostatok	45,50

Výdavky v roku 2019

Telefóny, sprac. miezd, poplatky	971,50
Mzdy	22 715,70
Odvody, tvorba SF	10 100,87
Poistenie osôb, auta, popl. v banke	453,62
SPOLU	34 241,69

Celkový zostatok k 31.12.2019

bežný účet.....1 693,59 €
 účet MM ..... 45,00 €
Spolu ..... 1 738,59 €

DIAKONIA

::: ROZPOČET 2020 :::

Rozpočet finančného hospodárenia 2020

A. PRÍJMY	Riadok	Návrh rozpočtu
Príjmy z majetku (stĺ. a+b denníka)	1	8 500 €
Príjmy z darov a príspevkov (stĺ. c+d+e+f+g denníka) spolu, z toho: milodary, ofery, daň	2	74 500 €
Príjmy z dedičstva (stĺ. h denníka)	3	
Príjmy z organizovania akcií (stĺ. h denníka)	4	
Príjmy z dotácií (stĺ. i denníka)	5	500 €
Príjmy z predaja majetku (stĺ. h denníka)	6	
Príjmy z poskytnutých služieb (stĺ. h denníka)	7	30 000 €
Ostatné príjmy (stĺ. l+m+n denníka), z toho:	8	1 050 €
PRÍJMY CELKOM	9	114 050 €

Rozpočet finančného hospodárenia 2020

B. VÝDAVKY	Riadok	Návrh rozpočtu
Zásoby (stĺ. I. denníka)	10	
Služby (stĺ. II. až X. denníka) spolu, z toho:	11	29 800 €
Mzdy (stĺ. XI. denníka)	12	35 000 €
Poistné fondy (stĺ. XII. denníka)	13	11 500 €
Prevádzková réžia (stĺ. XIII až XXVI. denníka) spolu:	14	32 900 €
Sociálny fond (stĺ. XXVII. denníka)	15	2 500 €
Ostatné výdavky (stĺ. XXVIII až XXXI. denníka) spolu, z toho:	16	9 100 €
pôžičky XXXI.	16d	
VÝDAVKY CELKOM	17	120 800 €

C: ROZDIEL		
PREBYTOK		
SCHODOK		6 750 €

Revízia účtov: Účty boli schválené revíznou komisiou (*Ľubka Kušnieriková* – predseda RK, *Nelka Husárová*, *Daniel Borcovan*) dňa 17. 2. 2020 (zápisnica z RK sa číta na Konvente)

4. NÁVRH UZNESENÍ NA ROK 2020

UZNESENIA CZ ECAV MARTIN NA ROK 2020:

Bohoslužobné:

- *Naďalej pripravovať **rodinné SB.***
- *Podieľať sa na príprave **Seniorátneho dňa TUS***
- **Osobná angažovanosť pre vieru a evanjelizáciu** – pozývať blízkych, susedov, stratených evanjelikov k osobnej viere, na SB, k VP a k zodpovednosti za život v CZ.
- *Naďalej podporovať **stretávanie mužov a žien** pri Božom slove.*
- *Pripraviť **stretnutie manželských párov** (prednáška, diskusia, spoločenstvo).*
- *Uskutočniť aspoň jeden **večer pri káve** s aktuálnou témou.*
- *Pripraviť **biblické tábory a víkendovky** pre mládež, deti a dorast v CZ.*
- *Participovať a pomáhať BŠ pri letných aktivitách.*
- *Pripravovať **ekumenické stretnutia** a rozvíjať aktivity aj týmto smerom.*
- *Pripraviť výlet, alebo sústredenie zborového spevokolu.*

Organizačné:

- Konvent CZ **schvaľuje** správu brata zborového farára, správu o hospodárení a tiež správu revíznej komisie.
- Konvent CZ **schvaľuje** rozpočet CZ na rok 2020.
- Konvent CZ **schvaľuje** bohoslužobné a hospodárske uznesenia a úlohy uvedené v správe brata farára.
- *Oživiť prácu **Hospodárskeho výboru**, a doplniť jedeného člena s ekonomickým vzdelaním.*
- *vytvoriť **Radu pre systematizáciu CZ.***

Hospodárske:

- **Generálna oprava** chrámového nástroja - **organu**
- *Naďalej vyhlasovať **mimoriadnu oferu** v prvú nedeľu v mesiaci. Konkretizovať jej použitie.*
- *Elektronické otváranie hlavnej **brány na námestí.***
- *Rekonštrukcia **kúpeľne kostolníckeho bytu.***
- *Pokračovať v rozhodnutí venovať z každej ofery **5% a dve ofery na rozvoj ESŠ.***

Záver: *Na záver, tak ako každý rok by som chcel vysloviť úprimné poďakovanie svojim najbližším spolupracovníkom, sestře kaplánke Slávke Danielovej a sekretárke Katke, naším pracovníckam diakonie a tiež presbyterom a dobrovoľníkom, bez ktorých si život v CZ nevieme predstaviť. Osobitné poďakovanie patrí bratovi dozorcovi **Adrianovi Kacianovi** za jeho prácu, ústretovosť, pomoc a prezentáciu CZ a tiež vedeniu BŠ, ESŠ. Sme Pánu Bohu vďační za všetko, čo nám dal počas minulého roka prežiť. Uvedomujeme si, že sme dostali omnoho viac, ako sme prosili alebo rozumeli. Nášmu Bohu nech je sláva v cirkvi a v Kristovi Ježišovi po všetky pokolenia až na veky vekov. Amen.*

Prečítané a schválené na výročnom konvente 1.3.2020 v 1. nedeľu pôstnu Invocavit
v chráme Božom v Martine.

*S láskou Milan Kubík,
zborový farár – konsenior TUS*

Evanjelický a. v. Cirkevný zbor v Martine

M. R. Štefánika 13, 036 01 Martin
tel.: 043/ 413 21 54; mobil: 0905 511 926
e-mail: ecavmartin@gmail.com
web: www.ecavmt.sk